

Privremena verzija

PRESUDA SUDA (?etvrto vije?e)

19. prosinca 2018.(*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Uskla?ivanje poreznih zakonodavstava – Zajedni?ki sustav poreza na dodanu vrijednost (PDV) – Direktiva 2006/112/EZ – Oporezivi doga?aj – Posebni sustav za putni?ke agencije – ?lanci 65. i 308. – Marža koju ostvaruje putni?ka agencija – Odre?ivanje marže – Pla?anje predujma prije nego što putni?ka agencija isporu?i uslugu putovanja – Stvarni trošak putni?ke agencije”

U predmetu C-422/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju ?lanka 267. UFEU-a, koji je uputio Naczelnym S?d Administracyjny (Visoki upravni sud, Poljska), odlukom od 16. velja?e 2017., koju je Sud zaprimio 13. srpnja 2017., u postupku

Szef Krajowej Administracji Skarbowej

protiv

Skarpa Travel sp. z o.o.,

SUD (?etvrto vije?e),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik sedmog vije?a, u svojstvu predsjednika ?etvrtog vije?a, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Juhász (izvjestitelj) i C. Vajda, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Bobek,

tajnik: M. Aleksejev, na?elnik odjela,

uzimaju?i u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 7. lipnja 2018.,

uzimaju?i u obzir o?itovanja koja su podnijeli:

- za Szef Krajowej Administracji Skarbowej, J. Kaute i M. Kowalewska, u svojstvu agenata,
- za Skarpa Travel sp. z o.o., J. Zaj?c-Wysocka, *radca prawny*,
- za poljsku vladu, B. Majczyna i A. Kramarczyk-Sza?adzi?ska, u svojstvu agenata,
- za njema?ku vladu, T. Henze, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, M. Siekierzy?ska i N. Gossement, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 5. rujna 2018.,

donosi sljede?u

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tuma?enje ?lanaka 65. i 308. Direktive Vije?a 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedni?kom sustavu poreza na dodanu vrijednost (SL 2006., L 347, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 120.), kako je izmijenjena Direktivom Vije?a 2010/45/EU od 13. srpnja 2010. (SL 2010., L 189, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 1., str. 335.; u dalnjem tekstu: Direktiva o PDV-u).

2 Zahtjev je upu?en u okviru spora izme?u Szef Krajowej Administracji Skarbowej (ravnatelj državne porezne uprave, Polska) i društva Skarpa Travel sp. z o.o. (u dalnjem tekstu: Skarpa) vezano uz porezno mišljenje koje je izdao Minister Finansów (ministar financija, Polska; u dalnjem tekstu: ministar) o trenutku nastanka obveze i na?inu obra?una poreza na dodanu vrijednost (PDV) u slu?aju primanja predujma za pla?anje turisti?ke usluge koju isporu?uje turisti?ka agencija.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Prema ?lanku 63. Direktive o PDV-u, „[o]porezivi doga?aj i obveza obra?una PDV-a nastaju po isporuci robe ili usluga”.

4 ?lanak 65. te direktive odre?uje:

„Kad se provodi pla?anje na ra?un prije isporuke robe ili usluga, obveza obra?una PDV-a nastaje po primitku pla?anja i na primljeni iznos.”

5 ?lanak 66. navedene direktive formuliran je ovako:

„Odstupaju?i od odredaba ?lanaka 63., 64. i 65., države ?lanice mogu odrediti da obveza obra?una PDV-a nastaje, vezano uz odre?ene transakcije ili odre?ene kategorije poreznih obveznika, u jednom od sljede?ih momenata:

- (a) ne kasnije od vremena izdavanja ra?una;
- (b) ne kasnije od vremena primitka pla?anja;
- (c) ako ra?un nije izdan ili je izdan kasnije, unutar odre?enog vremena ne kasnije od isteka vremenskog ograni?enja za izdavanje ra?una koj[e] je odredila država ?lanica sukladno drugom stavku ?lanka 222., ili ako [nije] takvo vremensko ograni?enje odredila država ?lanica[,] unutar odre?enog razdoblja od po?etka naplativog doga?aja.

Odstupanje navedeno u prvom stavku se, me?utim, ne primjenjuje na usluge u vezi s kojima PDV pla?a kupac, u skladu s ?lankom 196. i na isporuke ili prijenose robe iz ?lanka 67.”

6 ?lanak 306. iste direktive predvi?a:

„1. Države ?lanice primjenjuju posebne odredb[e] PDV-a, u skladu s ovim poglavljem, na transakcije koje obavljaju putni?ki agenti koji posluju s klijentima u svoje vlastito ime i koriste isporuke dobara ili usluga od strane drugih poreznih obveznika, u organiziranju putovanja.

Ta posebna odredba ne primjenjuje se na putni?ke agente ako oni djeluju isklju?ivo kao posrednici, te na koje se to?ka (c) prvog stavka ?lanka 79. primjenjuje u svrhu izra?una porezne

osnovice.

2. Za potrebe ovog poglavlja, organizatori putovanja smatraju se putni?kim agentima.”

7 ?lanak 307. Direktive o PDV-u formuliran je ovako:

„Transakcije koje je u skladu s uvjetima propisanim u ?lanku 306. obavio putni?ki agent, s obzirom na putovanje smatraju se jedinstvenom uslugom koju putni?ki agent isporu?uje putniku.

Jedinstvena usluga oporezuje se u državi ?lanici u kojoj putni?ki agent ima sjedište svojeg poslovanja ili u kojoj ima stalnu poslovnu jedinicu iz koje putni?ki agent obavlja isporuku usluga.”

8 Prema ?lanku 308. te direktive, „[p]orezna osnovica i cijena bez PDV-a, u smislu to?ke 8. ?lanka 226., s obzirom na jedinstvenu uslugu koju isporu?uje putni?ki agent predstavlja maržu putni?kog agenta, odnosno, razliku izme?u ukupnog iznosa, bez PDV-a, koji pla?a putnik i stvarnog troška za putni?kog agenta isporuke dobara i usluga koje obavljaju drugi porezni obveznici, ako od tih transakcija putnik ima izravnu korist”.

9 ?lanak 309. navedene direktive odre?uje:

„Ako transakcije koje putni?ki agent povjerava drugim poreznim obveznicima te osobe obavljaju izvan [Unije], isporuke usluga koje obavlja putni?ki agent tretiraju se kao djelatnost posredovanja, koja se izuzima prema ?lanku 153.

Ako se transakcije [iz prvog stavka] obavljaju unutar i izvan [Unije], mogu?e je izuzeti samo onaj dio usluga putni?kog agenta koji se odnosi na transakcije izvan [Unije].”

10 Prema ?lanku 310. Direktive o PDV-u, „[z]a PDV, koji drugi porezni obveznik zara?unava putni?kom agentu s obzirom na transakcije navedene u ?lanku 307., te od kojih putnik ima izravnu korist, ne vrijedi pravo odbitka ili povrata u bilo kojoj državi ?lanici”.

Poljsko pravo

11 ?lanak 19.a stavak 8. Ustawie o podatku od towarów i usług (Zakon o porezu na dodanu vrijednost) od 11. ožujka 2004. (Dz. U. br. 54, pozicija 535) s izmjenama (u dalnjem tekstu: Zakon o PDV-u), odre?uje:

„Ako se cijelokupno pla?anje ili njegovi dijelovi – osobito: predpla?anja, predujmovi, polozi, obroci i doprinosi za troškove izgradnje ili stanovanja prije uspostave prava na zadružnim stambenim ili drugim zgradama – primi prije isporuke robe ili usluga, obveza obra?una poreza nastaje po primitku pla?anja i na primljeni iznos, ne dovode?i u pitanje stavak 5. to?ku 4.”

12 ?lanak 119. tog zakona predvi?a:

„1) Poreznu osnovicu kod turisti?kih usluga ?ini marža umanjena za dugovani porez, ne dovode?i u pitanje stavak 5.

2) ,Marža’ iz stavka 1. zna?i razlika izme?u iznosa koji pla?a primatelj usluge i stvarnog troška koji poreznom obvezniku nastane zbog kupnje robe i usluga od drugih poreznih obveznika u izravnu korist putnika; ,usluge u izravnu korist putnika’ zna?e usluge koje su dio pruženih turisti?kih usluga, osobito prijevoz, smještaj, prehrana i osiguranje.”

13 Sud koji je uputio zahtjev navodi da odredbe nacionalnog prava koje se temelje na ?lanku 66. Direktive o PDV-u u Poljskoj više nisu na snazi od 1. sije?nja 2014., pri ?emu su te odredbe

određivale dan nastanka obveze obraćuna tog poreza u pogledu predujmove uplaćenih za turističke usluge koje isporučuje putnička agencija.

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Na društvo Skarpa se kao putničku agenciju primjenjuje posebni sustav za putničke agencije predviđenom člankom 119. Zakona o PDV-u. Smatrajući da trenutak nastanka obveze obraćuna PDV-a na predujmove koje prime putničke agencije ne proizlazi jasno iz tog propisa, ono je ministru podnijelo zahtjev za izdavanje poreznog mišljenja.

15 Ministar je u svojem poreznom mišljenju precizirao da obveza obraćuna PDV-a nastaje u trenutku plananja predujma. Prema mišljenju ministra, da bi se odredila marža koju ostvaruje putnička agencija, a koja predstavlja poreznu osnovicu PDV-a, društvo Skarpa moglo bi od svoje bruto marže odbiti procijenjeni iznos troškova koje će morati snositi vezano uz dobitnu uslugu te potom eventualno izvršiti potrebne ispravke nakon što bude u mogućnosti odrediti konačan iznos tih stvarnih troškova.

16 Društvo Skarpa je, smatrajući da obveza obraćuna PDV-a na njegove usluge može nastati tek u trenutku kad mu bude moguće odrediti konačnu maržu, to porezno mišljenje pobijalo pred Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie (Vojvodski upravni sud u Krakovu, Poljska).

17 Presudom od 25. studenoga 2014. taj je sud poništio navedeno mišljenje s obrazloženjem da, s obzirom na to da članak 119. stavak 2. Zakona o PDV-u ne spominje stvarne troškove pružatelja usluge, obveza obraćuna PDV-a nastaje tek u trenutku kad je stvarna marža konačno utvrđena. Smatrao je da procjena porezne osnovice nije predviđena u slučaju predujma za pružanje turističkih usluga putničke agencije. Taj je sud također smatrao da do ispravka porezne prijave može doći samo u iznimnim slučajevima i da to ne može biti pravilo.

18 Ministar se protiv te presude žalio pred sudom koji je uputio zahtjev, Naczelnego Sądu Administracyjnego (Visoki upravni sud, Poljska), tvrdjeći da, osim slučajeva spomenutih u Zakonu o PDV-u, svi predujmovi podliježu porezu od trenutka kad su primljeni. Priznaje da se stvarni troškovi koje je porezni obveznik imao do trenutka kad je primio predujam mogu uzeti u obzir prilikom izračuna marže. Međutim, nemogućnost da se odredi stvarna marža u trenutku uplate predujma za plananje turističke usluge koju pruža putnička agencija ne može imati za posljedicu to da obveza obraćuna PDV-a nastaje tek u trenutku kad ta marža može biti konačno određena.

19 Sud koji je uputio zahtjev pita se ima li posebno pravilo o utvrđivanju porezne osnovice za usluge koje pružaju putničke agencije, predviđeno člankom 308. Direktive o PDV-u, utjecaj na trenutak kad nastaje obveza obraćuna PDV-a na te usluge. Budući da će stvarni troškovi putničke agencije biti poznati tek nakon pružanja turističke usluge u korist kupca, sud koji je uputio zahtjev smatra da članak 65. te direktive nije moguće primijeniti u slučaju koji je uređen člankom 308. te direktive. No taj sud priznaje da Direktiva o PDV-u ipak tako ne određuje i da je takav pristup moguće izvodići samo iz općeg okvira te direktive.

20 Nadalje, budući da prema članku 65. Direktive o PDV-u obveza obračuna PDV-a nastaje u trenutku kad je putnička agencija primila predujam, sud koji je uputio zahtjev pita se treba li taj porez obračunati na primljeni iznos ili treba uzeti u obzir posebnu metodu određivanja porezne osnovice iz članka 308. te direktive. U tom pogledu navodi da bi, s jedne strane, oporezivanje cjelokupnog iznosa predujma moglo rezultirati vrlo velikim troškovima za putničke agencije, bilo to i privremeno, ali da, s druge strane, omogućavanje putničkoj agenciji da prilikom utvrđivanja porezne osnovice za konkretnu uslugu u trenutku plaćanja predujma od strane kupca uzme u obzir cijenu usluga koja još nije plaćena ne bi bilo u skladu s posebnim sustavom za putničke agencije.

21 U tim je okolnostima Naczelný Sąd Administracyjny (Visoki upravni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li odredbe Direktive [o PDV-u] tumačiti na način da obveza obračuna poreza za predujmove koje porezni obveznik primi za pružene turističke usluge, koje se oporezuju u okviru posebnog sustava za putničke agencije predviđenog člancima 306. do 310. Direktive [o PDV-u], nastaje u trenutku određenom u članku 65. te direktive?

2. U slučaju potvrđnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 65. Direktive [o PDV-u] tumačiti na način da se u svrhu oporezivanja predujam koji porezni obveznik primi za pružanje turističkih usluga koje se oporezuju prema posebnom sustavu za putničke agencije predviđenog člancima 306. do 310. Direktive [o PDV-u], smanjuje za troškove spomenute u članku 308. te direktive koji su poreznom obvezniku stvarno nastali do trenutka primitka predujma?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

22 Prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u bitnome pita treba li članke 65. i 306. do 310. Direktive o PDV-u tumačiti na način da, kad putnička agencija, na koju se primjenjuje posebni sustav iz navedenih članaka 306. do 310., primi predujam za plaćanje turističkih usluga koje ona pruža putniku, obveza obračuna PDV-a nastaje od primitka tog predujma sukladno navedenom članku 65.

23 Društvo Skarpa tvrdi da putnička agencija prilikom određivanja relevantne porezne osnovice, sukladno članku 308. te direktive, mora izračunati svoju stvarnu maržu, što pak nije moguće ako se ne znaju stvari troškovi koje će ono prethodno imati zbog nabave roba i usluga od drugih poreznih obveznika. Stoga smatra da obveza obračuna poreza nastaje tek u trenutku kad su poznati svi stvari troškovi putničke agencije i kad je ostvarena marža konačna. Tvrdi da članak 65. te direktive stoga u tom slučaju nije moguće primijeniti.

24 Treba reći da posebni sustav PDV-a za putničke agencije, uveden člancima 306. do 310. Direktive o PDV-u, sadržava pravila koja su specifična za djelatnost tih agencija i koja su iznimka od općeg sustava PDV-a (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Kozak, C-557/11, EU:C:2012:672, t. 16.).

25 Prema članku 306. te direktive, države članice primjenjuju navedeni sustav na transakcije putničkih agencija kad te agencije s putnicima ne posluju kao posrednici, već u svoje ime i kad u organiziranju putovanja koriste isporuke dobara ili usluga drugih poreznih obveznika.

26 Za transakcije putničkih agencija koje se provode sukladno navedenom članku 306. zakonodavac Unije je u člancima 307. do 310. Direktive o PDV-u predviđeno specifične odredbe o

mjestu oporezivanja, izra?unu porezne osnovice i mogu?nosti odbitka tog poreza.

27 Sud je ve? smatrao da se kao iznimka od op?eg sustava iz Direktive o PDV-u taj posebni sustav treba primjenjivati samo u mjeri u kojoj je to potrebno za postizanje njezina cilja (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Kozak, C-557/11, EU:C:2012:672, t. 20. i navedenu sudsку praksu).

28 Prema sudskej praksi Suda, osnovni cilj pravila vezanih za taj posebni sustav jest da se izbjegnu poteško?e koje za gospodarske subjekte proizlaze iz op?ih na?ela Direktive o PDV-u u pogledu transakcija koje uklju?uju isporuku usluga nabavljenih od tre?ih osoba jer bi primjena op?ih pravnih pravila o mjestu oporezivanja, poreznoj osnovici i odbitku pretporeza, zbog brojnosti i lokacije isporu?enih usluga, dovela do prakti?nih poteško?a za te poduzetnike, koje bi mogle predstavljati prepreku za obavljanje njihove djelatnosti (vidjeti u tom smislu presudu od 25. listopada 2012., Kozak, C-557/11, EU:C:2012:672, t. 19. i navedenu sudsку praksu).

29 Slijedi da posebni sustav PDV-a za putni?ke agencije sam po sebi ne ?ini samostalan i iscrpan porezni sustav, ve? sadržava samo odredbe o izuzecima od odre?enih pravila op?eg sustava PDV-a, pa se prema tome druga pravila tog op?eg sustava primjenjuju na transakcije putni?kih agencija koje podliježu PDV-u.

30 Dakle, sve odredbe op?eg sustava PDV-a mogu?e je primijeniti na transakcije obuhva?ene posebnim sustavom za putni?ke agencije, osim onih koje ure?uju mjesto oporezivanja, izra?un porezne osnovice i mogu?nost odbitka tog poreza.

31 Prema tome, pravila o oporezivom doga?aju i obvezi obra?unavanja PDV-a na isporuke robe i obavljene usluge, navedena osobito u ?lancima 63. i 65. Direktive o PDV-u, i dalje se primjenjuju na transakcije obuhva?ene posebnim sustavom za putni?ke agencije.

32 U skladu s ?lankom 63. te direktive, oporezivi doga?aj i obveza obra?una PDV-a nastaju u trenutku isporuke robe ili usluge.

33 Me?utim, ?lanak 65. Direktive o PDV-u odre?uje da, kada se izvršava pla?anje predujma prije isporuke robe ili usluga, obveza obra?una PDV-a nastaje u trenutku primitka predujma i na primljeni iznos. Taj je ?lanak izuzetak od pravila iz ?lanka 63. te direktive, pa ga samim time treba usko tuma?iti (vidjeti u tom smislu presudu od 13. ožujka 2014., FIRIN, C-107/13, EU:C:2014:151, t. 35. i navedenu sudsку praksu).

34 Prema tome, da bi se porez u tim okolnostima mogao obra?unati, potrebno je da svi elementi koji se odnose na oporezivi doga?aj odnosno budu?u ?inidbu budu prethodno poznati i stoga osobito da usluge budu precizno odre?ene u trenutku uplate predujma (presuda od 13. ožujka 2014., FIRIN, C-107/13, EU:C:2014:151, t. 36. i navedena sudska praksa).

35 U konkretnom slu?aju, sud koji je uputio zahtjev navodi da u trenutku kad putni?ka agencija, kao što je Skarpa, primi predujam, taj se predujam može povezati s uslugom koju obavlja ta agencija, primjerice putovanjem odre?enog dana odnosno u odre?enu zemlju. O?ito je stoga da se, podložno provjeri koju taj sud mora provesti, predujam odnosi na jasno odre?enu uslugu, tako da obveza obra?una PDV-a nastaje u trenutku primitka tog predujma sukladno ?lanku 65. Direktive o PDV-u.

36 U tim okolnostima na prvo pitanje valja odgovoriti da ?lanke 65. i 306. do 310. Direktive o PDV-u treba tuma?iti na na?in da kad putni?ka agencija, na koju se primjenjuje posebni sustav iz navedenih ?lanaka 306. do 310., primi predujam za pla?anje turisti?kih usluga koje ?e pružiti putniku, obveza obra?una PDV-a nastaje od primitka tog predujma sukladno navedenom ?lanku

65., pod uvjetom da su u tom trenutku turisti?ke usluge koje treba pružiti jasno navedene.

Drugo pitanje

37 Drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev traži pojašnjenja o na?inu na koji treba oporezovati predujam koji primi putni?ka agencija.

38 Prema ?lanku 308. Direktive o PDV-u, kada je rije? o jedinstvenoj usluzi koju isporu?uju putni?ke agencije, poreznom osnovicom smatra se marža agencije, to jest razlika izme?u ukupnog iznosa, bez PDV-a, koji pla?a putnik i stvarnog troška te agencije zbog isporuka dobara i usluga koje obavljaju drugi porezni obveznici, ako od tih transakcija putnik ima izravnu korist.

39 Kao što se podsje?a u to?kama 26. i 28. ove presude, to pravilo odre?uje poreznu osnovicu PDV-a u slu?aju kad putni?ke agencije nabavljuju robu i usluge od drugih poreznih obveznika te je dio posebnih odredbi koje je zakonodavac Unije predvidio kako bi uzele u obzir specifi?nosti djelatnosti putni?kih agencija i kako bi se izbjegle poteško?e koje mogu predstavljati prepreku za obavljanje njihove djelatnosti.

40 Slijedi da tuma?enje odredbi Direktive o PDV-u ne smije imati za posljedicu fakti?no onemogu?avanje to?nog izra?una porezne osnovice, konkretno predvi?ene u njezinu ?lanku 308., koji prepostavlja da putni?ka agencija može od ukupne cijene, bez PDV-a, koju pla?a putnik, odbiti sve stvarne troškove koje je imala zbog isporuka roba i usluga koje obavljaju drugi porezni obveznici, ako od tih transakcija putnik ima izravnu korist.

41 Me?utim, u slu?aju kad predujam koji je kupac uplatio odgovara ukupnoj cijeni ili zna?ajnom dijelu ukupne cijene turisti?ke usluge i kad u trenutku uplate tog predujma agencija još nije imala nikakav stvarni trošak ili samo ograni?eni dio pojedina?nog ukupnog troška te usluge, uzimanje u obzir samo stvarnog troška koji je agencija imala u trenutku te uplate može joj u odre?enim slu?ajevima onemogu?iti da taj trošak u cijelosti ili djelomi?no odbije od ukupne cijene, bez PDV-a, navedene usluge te samim time može iskriviti na?in izra?una porezne osnovice kako je utvr?en u ?lanku 308. Direktive o PDV-u.

42 Nadalje, putni?ka agencija možda ne?e biti u mogu?nosti odrediti stvaran trošak konkretne turisti?ke usluge putnika u trenutku kad taj putnik upla?uje s njom povezan predujam.

43 Prema tome, u slu?ajevima poput onih spomenutih u prethodne dvije to?ke, marža agencije može se odrediti na temelju procjene ukupnog stvarnog troška koji ?e ona u kona?nici imati. Prilikom te procjene agencija mora po potrebi uzeti u obzir stvarne troškove koje je ve? imala u trenutku primitka predujma.

44 Kad se od ukupne cijene putovanja odbije procijenjeni ukupni stvarni trošak, putni?ka agencija dobiva svoju predvidivu maržu. Porezna osnovica PDV-a koji se pla?a prilikom primitka predujma dobiva se tako da se iznos tog predujma pomnoži s postotnim udjelom koji tako utvr?ena predvidiva marža ima u ukupnoj cijeni putovanja.

45 Kao što je to nezavisni odvjetnik naveo u to?ki 51. svojeg mišljenja, od putni?ke agencije koja postupa s uobi?ajenom pažnjom opravdano se može o?ekivati relativno detaljna procjena pojedina?nog ukupnog troška putovanja prilikom odre?ivanja ukupne cijene tog putovanja.

46 Tako procijenjeni projicirani troškovi moraju se odnositi na konkretnu turisti?ku uslugu za koju je putni?ka agencija primila predujam jer se marža i porezna osnovica moraju odrediti upu?ivanjem na svaku pojedina?nu uslugu koju pruža agencija, to jest pojedina?no a ne sveukupno, uzimaju?i u obzir skupine ili niz usluga pruženih u odre?enom razdoblju (vidjeti u tom

smislu presudu od 8. velja?e 2018., Komisija/Njema?ka, C-380/16, neobjavljenu, EU:C:2018:76, t. 89., 91. i 92.).

47 To rješenje ne utje?e na ?injenicu da ?im putni?ka agencija bude znala kona?ni stvarni pojedina?ni trošak putovanja, taj ?e se trošak morati uzeti u obzir kod odre?ivanja PDV-a sukladno ?lanku 308. Direktive o PDV-u, uz eventualni ispravak prijava PDV-a izvršenih prilikom primitka predujma.

48 Slijedom navedenog, na drugo pitanje valja odgovoriti da ?lanak 308. Direktive o PDV-u treba tuma?iti na na?in da marža putni?ke agencije, a slijedom toga i njezina porezna osnovica, odgovara razlici izme?u ukupnog iznosa, bez PDV-a, koji pla?a putnik i stvarnog troška koji putni?ka agencija unaprijed ima zbog isporuke robe i usluga koje obavljaju drugi porezni obveznici, ako putnik od tih transakcija ima izravnu korist. Ako iznos predujma odgovara ukupnoj cijeni ili zna?ajnom dijelu ukupne cijene turisti?ke usluge i ako agencija još nije imala nikakav stvarni trošak ili samo ograni?eni dio pojedina?nog ukupnog troška te usluge, ili pak ako pojedina?ni stvarni trošak putovanja koji ima agencija ne može biti odre?en u trenutku pla?anja predujma, marža se može odrediti na temelju procjene ukupnoga stvarnog troška koji ?e ona u kona?nici imati. Pri takvoj procjeni agencija mora po potrebi uzeti u obzir stvarne troškove koje je ve? imala kod primitka predujma. Prilikom izra?una marže, ukupni procijenjeni stvarni trošak oduzima se od ukupne cijene putovanja, a porezna osnovica PDV-a koji se pla?a prilikom primitka predujma dobiva se tako da se iznos tog predujma pomnoži s postotnim udjelom koji tako utvr?ena predvidiva marža ima u ukupnoj cijeni putovanja.

Troškovi

49 Budu?i da ovaj postupak ima zna?aj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odlu?i o troškovima postupka. Troškovi podnošenja o?itovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadokna?uju se.

Slijedom navedenog, Sud (?etvrto vije?e) odlu?uje:

1. **?lanke 65. i 306. do 310. Direktive Vije?a 2006/112/EZ od 28. studenoga 2006. o zajedni?kom sustavu poreza na dodanu vrijednost, kako je izmijenjena Direktivom Vije?a 2010/45/EU od 13. srpnja 2010., treba tuma?iti na na?in da kad putni?ka agencija, na koju se primjenjuje posebni sustav iz navedenih ?lanaka 306. do 310., primi predujam za pla?anje turisti?kih usluga koje ?e pružiti putniku, obveza obra?una poreza na dodanu vrijednost (PDV) nastaje od primitka tog predujma sukladno navedenom ?lanku 65., pod uvjetom da su u tom trenutku turisti?ke usluge koje treba pružiti jasno navedene.**
2. **?lanak 308. Direktive 2006/112, kako je izmijenjena Direktivom 2010/45, treba tuma?iti na na?in da marža putni?ke agencije, a slijedom toga i njezina porezna osnovica, odgovara razlici izme?u ukupnog iznosa, bez PDV-a, koji pla?a putnik i stvarnog troška koji putni?ka agencija unaprijed ima zbog isporuke robe i usluga koje obavljaju drugi porezni obveznici, ako putnik od tih transakcija ima izravnu korist. Ako iznos predujma odgovara ukupnoj cijeni ili zna?ajnom dijelu ukupne cijene turisti?ke usluge i ako agencija još nije imala nikakav stvarni trošak ili samo ograni?eni dio pojedina?nog ukupnog troška te usluge, ili pak ako pojedina?ni stvarni trošak putovanja koji ima agencija ne može biti odre?en u trenutku pla?anja predujma, marža se može odrediti na temelju procjene ukupnoga stvarnog troška koji ?e ona u kona?nici imati. Pri takvoj procjeni agencija mora po potrebi uzeti u obzir stvarne troškove koje je ve? imala kod primitka predujma. Prilikom izra?una marže, ukupni procijenjeni stvarni trošak oduzima se od ukupne cijene putovanja, a porezna osnovica PDV-a koji se pla?a prilikom primitka predujma dobiva se tako da se iznos tog predujma pomnoži s postotnim udjelom koji tako utvr?ena predvidiva marža ima**

u ukupnoj cijeni putovanja.

Potpisi

* Jezik postupka: poljski